

KVALITETSDEKLARATION

Vattenbruk 2017

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Vattenbruk

Produktkod

JO1201

Referenstid

Kalenderåret 2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	5
2.2.6 Modellantaganden	5
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	5
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	6
4.3 Presentation	6
4.4 Dokumentation	6
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	6
5.1 Jämförbarhet över tid	6
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	6
5.3 Sam användbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	7
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	7
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	7
C Bevarande och gallring	7
D Uppgiftsskyldighet	7
E EU-reglering och internationell rapportering	7
F Historik	8
G Kontaktuppgifter	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken över vattenbruk utnyttjas som underlag för myndigheter och näringsliv inom områdena fiske, ekonomi och miljö. Resultaten används också som underlag för internationell rapportering.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens huvudsyfte är att beskriva vattenbrukets produktion. En viktig användning är för beräkning av vattenbrukets intäkter. Detta underlag används bland annat i nationalräkenskaperna.

Statistik om vattenbruk utnyttjas som underlag av myndigheter och näringsliv inom områdena fiske, ekonomi och miljö. Statistiken rapporteras även till EU och andra internationella organisationer.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används av olika myndigheter, företag och organisationer, såsom Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Miljö- och energidepartementet, Näringsdepartementet, Vattenfall, Vattenbrukarnas riksförbund och länsstyrelserna. Statistiken är underlag för beräkningar av produktionen samt ger ett värde för ekonomiska beräkningar. Uppgifterna ingår också som en del i den allmänna information som den officiella statistiken ger. Användare är bland annat massmedia, allmänhet och vattenbrukets egna organisationer.

Intressestorheterna (de önskade, ideala storheterna) byggs upp av intressepopulationen och intressevariablerna och speglar användarnas informationsbehov om vattenbruk. Odlingar för eget bruk ingår inte i intressepopulationen.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken redovisar 2017 års produktion inom vattenbruket, både för riket totalt och med regional uppdelning. Huvudsakliga statistiska målstorheter är:

- antal odlingar,
- produktion av matfisk, kräftor, musslor m.m. till konsumtion,
- produktion av sättfisk och sättkräftor,
- antal odlingsanläggningar av olika typer,
- sysselsättning.

För jämförelse redovisas dessutom resultat för de närmast föregående åren där uppgifter finns.

Målstorheterna är inte lika detaljerade som intressestorheterna (de önskade, ideala storheterna), eftersom alla statistikvärden inte kan redovisas med tanke på statistiksekretessen.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av aktiva anläggningar (odlingar) med länsstyrelsernas tillstånd för produktion inom vattenbruk under 2017. Målpopulationen

ligger nära intressepopulationen (den ideala populationen), som utgörs av alla anläggningar inom vattenbruk utom odlingar för eget bruk, genom att odlingstillstånd krävs enligt SJVFS 2014:4.

Som målobjekt, tillika observationsobjekt, i undersökningen används enskilda anläggningar för vattenbruk, varmed avses en inom vattenbruk bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Vattenbruksföretagen, dvs. rörelseidkarna, är uppgiftslämnare (uppgiftskälla).

1.2.2 Variabler

De huvudsakliga målvariabler som samlas in i undersökningen är:

- odlad art,
- produktionsinriktning: matfisk och sättfisk,
- produktion uttryckt i kilogram,
- försäljningsvärde uttryckt i kronor.

Dessutom samlas följande uppgifter in:

- odlingsmiljö (havs- eller sötvattenbruk),
- typ av anläggning (kassar, dammar, bassänger e.d.),
- sysselsättning (antal personer och arbetstimmar).

Målvariablerna sammanfaller så vitt känt med intressevariablerna (de önskade, ideala variablerna). Målvariablerna sammanfaller också med observationsvariablerna.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av *totaler* (summor), till exempel antal produktionsanläggningar, produktion i ton och försäljningsvärde i miljoner kronor.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisning sker för riket och uppdelat på län, samt efter om produktionen sker i havsbruk eller i sötvatten. Produktionen delas även in efter odlad art, anläggningstyp och odlingens storlek. Sysselsättning redovisas efter kön.

1.2.5 Referenstider

Statistiken återspeglar produktionen inom vattenbruk kalenderåret 2017. Ramen framställdes genom registeruttag i januari 2018 av rörelseidkare med tillstånd att driva vattenbruk.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

2.2 Osäkerhetskällor

Resultaten är behäftade med viss osäkerhet, beroende på främst bortfallsfel och mätfel.

2.2.1 Urval

Statistiken bygger på en totalundersökning av målpopulationen och omfattade 346 anläggningar för 2017. Något urval är därmed inte aktuellt.

2.2.2 Ramtäckning

Inför årets undersökning erhöll SCB uppgifter från Jordbruksverkets register över aktiva vattenbruksproducenter som erhållit länsstyrelsernas odlingstillstånd. Dessa odlingar utgör rampopulationen, som bedöms vara av bra kvalitet. Viss övertäckning förekommer av företag som upphört under referensåret, men dessa företag bidrar inte till statistiken. Undertäckningen bedöms vara obefintlig, eftersom ramen bygger på ett tillståndsregister.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna samlas in via ett frågeformulär som innehåller olika kontroller för att minska risken för misstag. Mätning avser referensåret och insamling från uppgiftslämnarna sker under våren året efter referensåret.

Enskilda odlingars uppgifter har inte granskats på annat sätt än via jämförelser med tidigare års uppgifter. I särskilt tveksamma fall har dock det uppgiftslämnande företaget kontaktats.

2.2.4 Bortfall

Objektbortfallet uppgår i undersökningen om vattenbrukets produktion för referensåret 2017 till 16 procent, ovägt. Bortfallet är högre för små odlingar än för stora. Imputering tillämpas för att justera för objektbortfallet. Imputeringen utförs baserat på odlingstillståndens omfattning, tidigare års produktion och uppgifter om omsättningens utveckling för aktuellt företag.

Ett begränsat partiellt bortfall om 2 procent förekommer, där uppgiftslämnaren kunnat svara för produktionens omfattning, men inte lämnat något försäljningsvärde. Imputering används för att justera för det partiella bortfallet.

Bortfallsfelen bedöms sammantaget vara relativt små, eftersom bortfallet är relativt begränsat och imputering genomförs utifrån tillgänglig hjälpinformation.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna granskas direkt vid registrering av uppgiftslämnarna själva genom kontroller i frågeformuläret. Även vid manuell registrering av frågeformulär som inkommit till SCB från uppgiftslämnarna i samband med påminnelsearbetet görs samma maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med uppgiftslämnarna. Säkerheten i bearbetningsprocessen bedöms vara god.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs utöver de som avser imputering.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas avseende vattenbruk.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistik över vattenbruk publiceras cirka åtta månader efter kalenderårets slut.

3.2 Frekvens

Statistik över vattenbruk publiceras årligen vid ett tillfälle.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras årligen i Statistiska meddelanden (SM-serie JO 60). Publiceringen sker på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under *Ta del av statistiken* och på SCB:s webbplats www.scb.se under *Jord- och skogsbruk, fiske*. De som önskar erhålla Statistiska meddelanden med vattenbruksstatistik i PDF-format per e-post kan anmäla det till statistik@jordbruksverket.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistik från tidigare år finns tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats (www.jordbruksverket.se) och på SCB:s webbplats (www.scb.se).

4.3 Presentation

Resultaten presenteras i tablåer, tabeller och diagram samt i kommenterande text.

4.4 Dokumentation

Dokumentation sker i Statistiska meddelanden, serie JO 60, och från och med referensåret 2016 i en kvalitetsdeklaration (ersätter tidigare Beskrivning av statistiken). I en separat redovisning beskrivs statistikens framställning.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten mellan åren är god, eftersom undersökningen inte genomgått några större förändringar genom åren. En utökad insamling av uppgifter har dock gjorts sedan år 2000, då sysselsättning samt produktion av sättfisk/sättkräfter tillkom.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten är mycket god mellan olika redovisningsgrupper.

Jämförbarheten är god med andra länders statistik över vattenbruk.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Insamlade uppgifter används samordnat även för statistik om vattenbrukets intäkter, kostnader och tillgångar. Dessa uppgifter redovisas av Jordbruksverket till EU-kommissionen. Statistiken över vattenbrukets produktion är därför väl samanvändbar med statistiken över vattenbrukets intäkter, kostnader och tillgångar.

5.4 Numerisk överensstämmelse

I tabellerna blir de redovisade uppgifterna inte helt konsistenta med uppgifterna redovisade i marginalsommor, på grund av avrundningseffekter (summeringar stämmer inte exakt).

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Kvalitetsdeklarationen avser officiell statistik. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s allmänna dataskyddsförordning (2016/679/EU).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning. Arbete med framtagning av gallringsföreskrifter pågår.

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering finns enligt förordning (EG) nr 762/2008, och statistiken efterfrågas och används av EU:s statistikkontor Eurostat. Rapportering till Eurostat sker en gång per år. Rapportering sker även årligen till Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) samt vart tredje år till OECD.

F Historik

Vattenbruk – akvakultur – omfattar odling av alla slags djur och växter i vatten. Genom skilda odlingsaktiviteter påverkas de naturliga ekosystemen eller skapas artificiella system med hög produktion av fisk, kräftdjur, blötdjur (musslor och ostron m.m.) eller alger.

I Sverige har extensiva former av fiskodling förekommit i hundratals år (t.ex. odling i dammar av karp och ruda). Under 1900-talets omfattande utbyggnad av vattenkraften tillkom odling och utsättning av miljontals lax- och havsöringsungar, i syfte att kompensera för bortfallet av naturliga reproduktionsområden. Samtidigt ökade odling och utsättning i syfte att förstärka andra naturliga eller introducerade bestånd. Sedan 1980-talet har ett antal odlingar startats med intensivodling av matfisk (främst regnbåge) eller blåmusslor.

Statistiken belyser produktionen inom svenskt vattenbruk samt speglar vattenbrukets företagsstruktur. Undersökningen har genomförts årligen sedan 1983. Sedan år 2000 inhämtas även uppgifter om sysselsättning samt om produktion och försäljning av sättfisk/sättkräftor. I övrigt har denna undersökning inte ändrats väsentligt när det gäller definitioner eller metoder.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Jordbruksverket, marknadsavdelningen, statistikenheten
Kontaktinformation	Ann-Marie Karlsson
E-post	ann-marie.karlsson@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 59 33

Statistikproducent	Statistiska centralbyrån, avdelningen för regioner och miljö, enheten för lantbruks- och energistatistik
Kontaktinformation	Håkan Tegenrot
E-post	hakan.tegenrot@scb.se
Telefon	010-479 60 83